

Ahhoz, hogy saját helyzetünket jól tudjuk megítélni, szükséges megnézni azt, hogy hol vagyunk, mi az, ami körülvesz bennünket, hol találjuk magunkat. Nagyböjtben vagyunk, egyházunk jóvoltából a szentévet üljük, és ennek a szent évnek az idei esztendőre vonatkozó mottója a Remény zarándokai vagyunk. Így tekintünk mi magunkra, nagyböjti megtérésünkre is. Nagyon fontos mindig szem előtt tartani azt is, hogy nem azért figyelünk a megtérésünkre, nem azért tartunk bűnbánatot, mert azt hisszük, hogy mi önmagunkat jobbra tudjuk tenni. Még csak nem is azért, mert hogyha fölismerem bűneimnek a súlyát, akkor az elegendő ok arra, hogy az Isten megbocsásson. Azért, mert már a megtérésünket, már a bűnbánat tartásunkat is a húsvét fényében szemléljük. Mert van feltámadás. Mert Krisztus él. Ezért vehetjük a bátorságot arra, hogy önmagunkkal kapcsolatban megtérésünkről gondolkodjunk.

A készülletünk közös, az egyház tagjaiként készülünk, és felelősek is vagyunk önmagunkért, testvéri közösségért. Ez a közösség újból és újból szorosabbra fonja a testvéri kapcsolatot egymás között. A múlt alkalommal arról tartottam elmélkedést, hogy reményre vagyunk megváltva. A megváltásunk azt a reményt eredményezi számunkra. Mai alkalommal pedig a jubileumi évnek a Szentatya által kiadott központi gondolatát szeretném körbejárni. Remény nem csal meg. (róm 5,5) Ugye ez a mondat, *a remény nem csal meg*, ez néhány dolgot indirekt módon is állít. Amikor azt mondjuk, hogy a remény nem csal meg, akkor ezzel azt is állítjuk, hogy vannak olyan dolgok, amelyek megcsalnak bennünket. Van olyan tapasztalat, ami a megcsalattatásunkat emeli ki. De a remény, amit az Istentől kapunk, az nem ilyen. Ez nem csap be bennünket. Milyen csalatkozásaink vannak? Milyen félelmeink vannak? Milyen fájdalmaink vannak. Milyen az emberi létünknek a megcsalattatása? Nyugodtan lehet mondani, emberi létünknek a hűtlensége.

Ezek a hűtlenségek, megcsalások, megcsalattatások, ezek olyanok, amit részben elszenvedek, részben pedig én adom. Szinte azt lehet mondani, sebzett emberi természetünkhöz tartozik hozzá. Csak néhányat emelek ki ezek közül, talán azokat, amelyek leginkább fájdalmasak. Hányszor és hányszor érezzük azt, hogy becsapott vagyok. Miért? Mert valaki valamit ígért, valamit állított, valamit mondott, s nem az történt.

A kimondott szó értéktelenedését látjuk, főleg társadalmunkban, kultúránkban. Olyannyira elértéktelenednek a szavak, hogy valójában nem hiszünk a kimondott szónak. Annak pedig végképp nem, hogy óriási ajándék. Egyáltalán megfogalmazhatok gondolatokat, kimondhatom a szavakat, mert beleteremtem ezeket a szavakat a világba, noha megtehetném azt is, hogy nem, nem mondom ki. Beleteremtem, és mert nem aszerint cselekszem, ezért máris bekövetkezik a csalódás, a megcsalattatás, vagy éppen a hűtlenség. Vagy ugyancsak találkozunk a cselekedetek hűtlenségével, akár saját magamban is. Valamit szeretnék tenni, valamiért rugaszkodom, és nem teszem meg. Pedig megígértem, pedig jónak tartom. Miért? Mert elfáradtam, mert túl nehéznek tűnt, vagy mert megérintett a kényelem, és rögtön ezt fogalmazzuk meg a másikkal kapcsolatban, és ugyanígy fájdalmas saját magammal kapcsolatban is, hogy nem hiteles. Másként cselekszik. Vagy nem mindig ugyanúgy cselekszik. Egyszer van kedve valamit megtenni, máskor meg nincs ugyanabban a szituációban. Ez is csalatkozáshoz vezet. Megcsalva érzem magam, vagy megcsalom a másik embert. Mennyire fájdalmas az életállapot, hivatás hűtlensége. Minden ítélkezés vagy bántás nélkül fogalmazom ezt meg. Milyen fájdalmas ez az egyén és a közösség tragédiáját illetően is. Hiszen amikor egy életközösséget létrehozunk, amikor egy élethivatás mellett dönt bármelyikünk is, akkor azt nem azért teszi, hogy majd valamikor abbahagyja. Valamikor attól eltántorodjon. És mégis, amikor az megtörténik, milyen tragédia és milyen fájdalom. Egy egész közösség, egy egész család tudja ezt hordozni. Milyen fájdalmas, amikor ezt átélem, vagy valamilyen szempontból én követem el.

Ugyanígy érdemes gondolni arra is, hogy mennyire körülvesz bennünket az igazságba vetett hitnek a meggyengülése. Gondoljunk csak a tudományra. A tudományt azért tartjuk nagy dolognak, mert az igazságot tárja fel, mert a logika szabályai szerint, a természettörvény szabályai szerint állít valamit, és az jó, az igaz, az mindenkire igaz, mindenkire érvényes. Hányszor látjuk azt, hogy akár tudományosnak mondott eredmények, vagy valóban ilyen eredmények nem az igazság szolgálatába kerülnek. Gondolhatunk itt az elmúlt éveknek az egészségügyi vagy járványügyi kérdéseire, vagy sok kérdés fölmerül éppen a napokban terjedő, ijesztően terjedő félben lévő járványra az állattartók között.

Tudománynak a hűtlensége. A tudományba vetett hitnek a megrendülése az nem a tudósok gondja csak. Az a mi mindennapi gondunk. Amikor hűtlenné válik a 2x24 igazsága.

Gondolhatunk az ideológiák, társadalmi szokások, meggyőződéseknek a hűtlenségére. Időről időre jön valami, divatos, jónak tűnik, sokan követik, még úgy is gondoljuk, hogy az életünk javát szolgálja, és rövid időn belül kiderül, hogy hazugság. Nemcsak, hogy nem szolgálja, még tönkre is tesz. Még el is vesz tőlem.

Ez becsapás, ez hazugság, hűtlenség.

Vagy itt vannak a rövidtávú reménykedések. A rövid távú reménykedések közé lehet sorolni a rossz szokásokat, a függőséget, tudatmódosító szerek alkalmazását. Vagy éppen azoknak az eszközöknek, amelyek a kommunikációt hivatottak segíteni a túlzott, nem célszerű használatát. Ez függőséget eredményez. A függőség az pedig egyfajta csalás, becsapás, hűtlenség.

Csak néhány tapasztalat abból, ami körülvesz bennünket, vagy amiben élünk. És ezeknek az eseményeknek a következménye legtöbbször és nagyon gyorsan bizalomvesztés, mert becsapottnak érzem magam, kialakul egy félelem, kialakul kételkedés, bizalmatlanság, kapcsolatoknak a sebzettsége. S mert félek a kapcsolattól, félek másoktól, félek a közösségtől, ezért magamba zárkózom, és akkor elkezdek szenvedni a magánytól, mert egyedül vagyok. De közben észre sem veszem, ezen hűtlenségek okán, amelyeket vagy én követtem el, vagy velem szemben követtek el, elveszítem a szabadságomat. Amikor a szabadságot, a reményt elveszíti valaki, akkor valójában a jövőjét veszíti el. A remény elvesztése reménytelenséget eredményez. Van még egy másik terület is, amiről érdemes elmélkednünk az isteni reménnyel kapcsolatban, illetve azzal összefüggésben nemcsak bizonyos cselekedeteink jósága, vagy éppen hiányos volt az, ami fájdalommal tölt el bennünket, hanem nagyon világosan kell beszélnünk arról, hogy a megcsalásnak, megcsalattatásnak legsúlyosabb formája maga a bűn, amikor bűnt követek el. Az Istennel szemben, a másikkal szemben, önmagammal szemben, a közösséggel, egyházzal szemben.

Amikor rádöbbenek erre, hogy ezt elkövettem, akkor nagyon sokszor az a kérdés merül fel, hogy hogy tudtam ezt elkövetni? Hát nem ez a jó, nem ezt szeretném, de elkövettem. Persze rögtön fölteszem a másik kérdést is, nagyon

lényeges: Mivé lettem ezáltal? Mivé tett engem? Hányszor megígértem, hogy nem fogom tenni, és megtettem. Mivé formál engem a bűnöm? Mások által elkövetett bűnök. Hányszor fölteszük ezt a kérdést? Hogy tehette ezt meg? Milyen ember az ilyen? Ezt nagyon sokszor felszínesen is megfogalmazzuk, és nagyon sokszor nagy indulattal és fájdalommal. Amikor ezeket a következményeket látjuk, akkor azt látjuk, hogy bizony meggyengül a bűneim miatt az önértékelésem, nem tudom magamat értékesnek tekinteni, nem tudom az életemet jónak tekinteni, értéktelen vagyok, hiteltelen vagyok, könnyen kialakul az az elgondolás, hogy az ember csak rossz. Hát tapasztalom, hát látom, önmagamban is látom, nem is kell másra nézni. Az ember csak rossz. Nem is lehet jó? Vagy sokkal inkább egy cinizmusból fakadó megfogalmazás, nem is érdemes jónak lenni. Hát ha nem lehet, ha senki sem tud, ha ez csak egy ilyen idea, akkor nem is érdemes.

Persze a bűneinkkel kapcsolatban fölteszük kérdésként, hogy kicsoda az Isten? Milyen Isten az ilyen, aki engedi, aki eltűri, hogy én bűnt kövessek el, akár vele szemben is. Miért nem avatkozik közbe? Ugye hányszor és hányszor tesszük fel ezt a kérdést önmagunk életével kapcsolatban, másik ember vagy éppen nagy tragédiákkal kapcsolatban? Hogy engedhette meg az Isten? Miért nem avatkozik be? Ezek a kérdések, a bűn megtapasztalása. Ezek a kérdések oda vezetnek, hogy elfordulok az Istentől. Márpedig az Istentől való elfordulás istentelenséget fog eredményezni, ez pedig szükségszerűen reménytelenséget. Azt is lehet mondani, ha egy társadalom reménytelen, akkor istentelen is és fordítva is igaz.

Nagybőjtnek nagy kérdése, hogy ki szabadít meg ebből a helyzetből, a reménytelenségből. Milyen jó, hogy hiszünk egyházunknak, aki azt mondja, a remény nem csal meg, az a remény, az Istentől van. Ez a remény Jézus Krisztusban közel jött az emberhez. Azt lehet mondani, hogy Isten sorsa az ember, én magam, az az ember, akit megteremtett, aki bűnt követett el, de akit megváltott. Közel jött hozzánk. Magára vette az ember reménytelenségét, a reménytelen várakozását. Magára vette Jézus Krisztus a megcsalattatást. Most vasárnap olvastuk Jézus Krisztus megkísértésének a történetét. A Sátán megkísérti. Magára veszi emberi létünket. Gyógyította a méltóságát az embernek, újjáteremtette a méltóságát és újjáteremtette a szabadságát is. Bemutatta nekünk az Atyát. Milyen jó volt tegnap az evangéliumban olvasni.

Isten az irgalmasságra vezet bennünket, megbocsátja az ember bűneit, és magához öleli a bűnös embert. Hogy teremti újjá a mi reménytelenségünkben a reményt, hogy magához ölel bennünket. Gondoljunk a tékozló fiú történetére. Fölkelek és atyámhoz megyek. Vagy gondoljunk az irgalmas szamaritánus történetére, amikor a rablók kifosztják, meg akarják ölni, útszélre dobják, és az irgalmas szamaritánusban, Krisztusban az egyház fölemeli ezt az embert, akit a rablók összeverték félholtan, az útszélre dobtak. Fölemeli, sebeit gyógyítja, bekötözi és elviszi a fogadóba, hogy gyógyuljon. Feltárja szívének a szándékát, hiszen üdvözíteni akar bennünket. Milyen jó azt is tudni, hogy újjáteremti a reményünket, gyönyörű hallani, olvasni Jeremiás könyvéből 29. fejezet 11. versét, mikor azt mondja a fogságból megtérő népnek Reményt és jövőt adok nektek. Isten ilyen. Reményt ad, jövőt ad. Amikor én az emberi fájdalmaim miatt lemondok a jövőről, lemondok a reményről, akkor ő reményt és jövőt ad nekem. Ezt nem tudom megszerezni, nem tudom magamat divatos szóval fölépíteni, mert nem áll módomban, de Isten reményt és jövőt ad nekem.

Reménységet Jézus Krisztusban van. Istennek a bizonyossága ez, halál, föltámadás, örök élet. Ezt kapjuk meg. A feltámadás reménye az, ami reménységünknek a szilárd alapja, reménységünknek az újjáteremtője. Az is, hogy Jézus egyértelművé teszi, az Isten szikla hűséggel van jelen az ember életében. Nem gyengül el, nem fogy el az ereje, nem tántorodik meg, nem fog elkopni, nem fog eltűnni.

Így tehát nyugodtan mondhatjuk mi magunk is, a reményben nem csalatkozunk. Miért? Mert Isten igaz. Az imént felsoroltam néhány emberi tapasztalatot, ami fájdalmas, ami meggyengít bennünket, ami tönkre is tehet, akkor hadd soroljak fel Istennel kapcsolatban olyan tulajdonságokat, amely pontosan azt mutatja, hogy Ő nem hűtlen, hanem hűséges, Ő nem gyenge, hanem erős, Ő mindig mellettünk van. Gondoljunk Isten szavára. Isten szava igaz, mindig, minden ember számára. Nem mond olyat, ami ne lenne igaz, ne lenne teljes, amit vissza kellene vonni. Az isteni szó, teremtő szó. Nem csak állít valamit, hanem amit állít, az létre is jön, Isten szavának az erejével kezd értelmet nyerni mindaz, ami történik. Gondolhatunk arra, hogy Istennek az igazsága az nem csorbul, az nem változik, az nem fog fogyatkozni. Cselekedete az mindig hűségben való cselekvés. Mindannyiunk mellett ott van hűségesen. Nem vonja vissza. Isten nem változik. Nem fogy el a türelme, nem fogy el a

jósága. És Isten benne van a jövőben. Amikor az ember a sebei, sérülései, reménytelenségei miatt lemond a jövőről, akkor Isten jövőt teremt az embernek. Benne van a jövőnkben, mindannyiunkéban, külön-külön, személyesen, de mint közösség, mint egyház úgy is jelen van. Isten benne van és vár is bennünket.

Isten a remény. Istenbe helyezem reményemet, belévetjük minden reményünket, mondja Pál apostol a 2. korinthusi levél 1. fejezet 10. versében. Belévetjük minden reményünket. Ezért nem csalatkozunk. Nem magunkba, nem a tudásunkban, nem az erőnkben, nem a tapasztalatunkban, a tudományba, az ideológiába, hanem Jézus Krisztusba, az Isten fiába. Belé vetjük minden reményünket. És éppen ezért a mi reményünk telve van halhatatlansággal. A mi reményünk az örök életre szól. A mindennapi életben is, amikor reményre gyullad a szívem, az a halhatatlanságnak az ígérete, az az örök életnek az ígérete. Nemcsak valamilyen helyzetnek a megoldása vagy javulása. Reményünk telve van gyógyulással. Azok a sebek, amelyeket a reménytelenség, vagy éppen a hazugság, a megcsalás okozott, ezek gyógyítást nyernek. S reményünk telve van a jövővel is. Nemcsak az Isten van benne, ez a legfőbb, hanem megteremthetjük a jövőnkét. A megtért, szabad, a reménnyel élő ember tudja a jövőjét megteremteni, művelni. Mindenki más pedig csak sodródik. Mindenki más számára valaki más csinál valamiféle jövőt.

Ugyanakkor pontosan tudjuk, hogy a megváltásunk az még csak reményteli, illetve reménybeli. Ez nem azt jelenti, hogy nem igaz, nem azt jelenti, hogy nem valós, hanem azt jelenti, hogy az a bizonyosság, ami az Isten bizonyossága, az örök élet, az ő hűsége, azt úgy tapasztalom meg napjaimban, ha hittel rábízom az életemet. Elhiszem az Ő döntéseit, igaznak tartom a parancsait, igaznak tartom mindazt, amit Ő tőlem kér. Megváltásunk még csak reménybeli, de valós, de igaz, de reális. Életünk egyetlen realitása az, hogy megváltottak vagyunk. Ebből értelmezzük minden mást.

A remény nem csal meg bennünket. Talán ezen szentírási szakaszok alapján is érdemes sorra venni a csalódásaimat, életem csalódásait, kudarcait, bűneit. De ugyanígy érdemes sorra venni, hogy Istennek a hűségét hogyan tapasztaltam meg, melyek azok a reményteli pillanatok az életemben, amikor azt látom, hogy

Isten hatalommal, erővel benne volt az életemben. Sőt, úgy volt jelen, hogy még a gyengeségeimet is engedte fölismerni. Hol vannak a csalódásaim, a kudarcaim, bűneim, de hol van az Istennek a hűsége? Reményteli tapasztalataim vannak. Érdeemes sorra venni a bűnbánat tartásunk kapcsán is. Az én reménységem az újjáteremtésének a tapasztalatait. Valószínűleg ezek élettörténetek. Valahol voltam, valamilyen helyzetben voltam, valakikkel találkoztam, vagy éppen nem. Ezek élettörténetek. Arra bátorítok mindenkit, aki csak teheti, akinek ilyen, akár megnyílt kapcsolatai is vannak, vagy ha nincsenek, miért ne tehetnék ezt testvéri módon, hogy megosztjuk egymással ezeket a tapasztalatokat. Annyi mindenről beszélünk nap-nap során, annyi fölösleges dologról. Miért ne osztanánk meg azt, hogy mit művelt velem az Isten? A reménytelenségemben, a kudarcokban hol tapasztaltam meg, hogy a reményben nem csalatkozunk. Bátorítson bennünket a római levélnek ezen tanítása és az is, hogy nem egyedül vagyunk ezen az úton, hanem testvéri közösségben.